

06.06.2025

Dnro 603/03.04.04.04.10/2025

Asia Valitus kuntavaalien tuloksen vahvistamista koskevasta päätöksestä

Valittaja Sanna Laine

Päätös, josta valitetaan

Kempeleen keskusvaalilautakunta 16.4.2025 § 41

Keskusvaalilautakunta on vahvistanut 13.4.2025 toimitettujen kuntavaalien tuloksen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.:n ehdokkaalta Sanna Laineelta virheellisesti hylätyt äännet tulee hyväksyä, hänen kokonaisäänimääräkseen tulee vahvistaa 332 ääntä ja kuntavaalien tulos tulee tämän jälkeen vahvistaa vastaamaan todellisia äänimääriä.

Numerolla 51 ehdokkaana olleen Sanna Laineen äänimäärä on vähentynyt tarkastuslaskennassa kahdella äänellä hänen jäädessä näin ollen puolueen sisäisessä ehdokasjärjestyksessä toiselle sijalle. Puolueen muiden ehdokkaiden äänimäärä on pysynyt tarkastuslaskennan jälkeenkin muuttumattomana.

Hylättyjen ennakoänten joukosta on Laineen tekemässä tarkastuksessa löytynyt yksi äänestyslippu, jolla selvästi on tarkoitettu äänestää ehdokasta numerolla 51. Merkintä on tehty vastaavalla tavalla kuin hyväksytyihin äänestyslippuihin tehdyt merkinnät. Keskusvaalilautakunta ei ole käsitellyt, tulkinnut tai tarvittaessa äänestänyt äänestyslipusta. Myöskään syytä tämän numeroänten hylkäämiseen ei ole kirjattu vaalipöytäkirjoihin, eikä änten tarkastelussa paikalla ollut keskusvaalilautakunnan varapuheenjohtaja ole tiennyt äänestyslipun hylkäämissyytä.

Hylättyjen vaalipäivän äänten joukosta on Kokkokankaan äänestysalueelta (4) löytynyt yksi äänestyslippu, johon on numeron 51 lisäksi ollut kirjoitettuna ehdokkaan nimi, jota on pidettävä sallittuna tarkennuksena. Kyseinen ääni on hylätty vasta keskusvaalilautakunnassa sen oman ohjeistuksen vastaisesti jo hyväksytyjen äänten joukosta. Valittaja on saanut kyseisellä äänestysalueella laskentalomakkeiden perusteella alun perin 60 ääntä. Tarkastuslaskennan jälkeen hänen kokonaisäänimääräkseen kyseiseltä äänestysalueelta on vahvistettu 58. Keskusvaalilautakunta on oman ohjeistuksensa vastaisesti käsitellyt vaalilautakunnan jo hyväksymiä varsinaisen äänestyspäivän ääniä toisellakin äänestysalueella (2) ja hylännyt ehdokkaalta numero 57 yhden äänen. Kyseisen ehdokkaan saama kokonaisäänimäärä ei kuitenkaan ole muuttunut, koska ehdokkaalta numero 51 on vaalipäivän laskentalomakkeiden ja oikeusministeriön tulospalvelun tietojen perusteella siirretty Kokkokankaan äänestysalueella (4) yksi ääni ehdokkaalle numero 57. Ehdokkaalta numero 51 on näin ollen aiheettomasti ja perusteettomasti hylätty ääniä tai siirretty toiselle.

Asian käsittely ja selvittäminen

Keskusvaalilautakunta on antanut lausunnon.

Valittaja on antanut vastaselityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoaa keskusvaalilautakunnan vaalien tuloksen vahvistamista koskevan päätöksen siltä osin kuin ehdokkaan numero 51 äänimääräksi on virheellisesti vahvistettu 330 ääntä 331 äänen asemesta ja palauttaa asian tältä osin keskusvaalilautakunnalle vaalien tuloksen oikaisemista varten.

Perustelut

Äänten laskennassa noudatettavaa menettelyä koskevat valitusperusteet

Valittajan mukaan ennakkoäänten laskennassa on menetelty virheellisesti siten, että keskusvaalilautakunta on jättänyt hylättyjen ennakkoäänten joukossa olleen ehdokkaalta numero 51 yhden hylätyn ennakkoäänen käsittelemättä ja että tämän ennakkoäänen hylkäämissyyttä ei ole kirjattu vaalipöytäkirjoihin.

Ennakkoäänten ja kirjeäänten laskentaa koskevan vaalilain 86 §:n 2 momentin mukaan laskennassa mitättömät äänestysliput erotetaan eri ryhmäksi. Muut äänestysliput jaotellaan siten, että kunkin ehdokkaan hyväksi annetut liput ovat omana ryhmänään. Kussakin ryhmässä olevien äänestyslippujen lukumäärä lasketaan.

Hallinto-oikeus toteaa, ettei vaalilaissa ole säädetty edellä mainittua säännöstä tarkemmin ennakkoäänien laskennassa noudatettavasta menettelystä. Käytännössä kuitenkin kuntien keskusvaalilautakunnille on muodostunut omat vakiintuneet laskentamenettelynsä. Tällaisessa menettelyssä mahdollisesti tapahtuvaa, keskusvaalilautakuntien sisäisten ohjeiden vastaista menettelyä ei ole pidettävä vaalilain vastaisena. Edellä todettuun nähden sitä, miten keskusvaalilautakunnassa on puheena olevan äänestyslipun mitättömyyttä arvioitaessa menetelty tai sitä, että tämän hylätyn ennakkoäänien hylkäämisen syytä ei ole merkitty vaalipöytäkirjaan, ei ole pidettävä sellaisena virheenä, jonka perusteella vaalit voitaisiin katsoa toimitetun virheellisessä järjestyksessä.

Valittaja on pitänyt niin ikään virheellisenä menettelynä sitä, että keskusvaalilautakunta on käsitellyt ja hylännyt oman ohjeistuksensa vastaisesti vaalilautakunnan jo hyväksymiä varsinaisen vaalipäivän ääniä, mikä on johtanut siihen, että ehdokkaalta numero 51 on hylätty yksi ääni ja siirretty yksi ääni ehdokkaalle numero 57.

Vaalilain 87 §:n 1 momentin mukaan vaalipäivää seuraavana maanantaina viimeistään kello 12 on ryhdyttävä tarkastamaan vaalipäivän äänestyksessä annettuja äänestyslippuja sekä vaalilautakuntien ja 82 §:n 4 momentissa tarkoitettuja kuntien keskusvaalilautakuntien laskelmia. Tarkastuslaskennassa on päätettävä, mitkä äänestysliput luetaan ehdokkaiden hyväksi ja mitkä jätetään mitättöminä huomioon ottamatta.

Hallinto-oikeus toteaa, kuten edellä ennakkoäänien osalta, ettei vaalilaissa ole tarkempia säännöksiä äänien laskennassa noudatettavasta menettelystä. Kuntavaaleissa tarkastuslaskennan suorittavan keskusvaalilautakunnan on vaalilain 87 §:n 1 momentin mukaisesti tarkastettava vaalipäivän äänestyksessä annetut äänestysliput sekä vaalilautakuntien laskelmat. Keskusvaalilautakunnan on tarkastuslaskennassaan lopullisesti päätettävä, mitkä äänestysliput luetaan kunkin ehdokkaan hyväksi ja mitkä äänestysliput on mitättöminä jätettävä huomioon ottamatta. Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on tarkastaa ja tarvittaessa korjata vaalilautakuntien suorittama äänestyslippujen ryhmittely. Hallinto-oikeus katsoo, että Kempeleen keskusvaalilautakunta on siten voinut tarkastuslaskennassaan päättää tarvittaessa siirtää alun perin toiselle ehdokkaalle hyväksytyjä ääniä toiselle ehdokkaalle ja todeta jo hyväksytyjä ääniä mitättömäksi. Kun otetaan lisäksi huomioon, mitä edellä ennakkoäänien osalta on jo todettu keskusvaalilautakuntien sisäisistä ohjeistuksista ja niiden sitovuudesta, sitä, että keskusvaalilautakunta olisi menetellyt oman ohjeensa vastaisesti hylätessään ehdokkaan numero 51 äänen jo hyväksytyjen äänien joukosta tai siirtäessään ehdokkaalta numero 51 yhden äänen ehdokkaalle numero 57, ei ole myöskään pidettävä sellaisena virheenä, jonka perusteella vaalit voitaisiin katsoa toimitetun virheellisessä järjestyksessä.

Äänestyslippujen mitättömyys

Vaalilain 85 §:n 1 momentin 5 ja 6 kohdan mukaan äänestyslippu on mitätön, jos ehdokkaan numero on merkitty siten, ettei selvästi ilmene, ketä ehdokasta se tarkoittaa tai äänestyslippuun on kirjoitettu äänestäjän nimi tai erityinen tuntomerkki taikka siihen on tehty muunlainen asiaton merkintä.

Pykälän 2 momentin mukaan asiattomana ei pidetä äänestyslippuun tehtyä merkintää, joka ainoastaan selventää, ketä ehdokasta äänestäjä on tarkoittanut äänestää.

Valittaja on ollut kuntavaaleissa ehdokkaana numerolla 51. Valituksen mukaan kaksi hänen saamaansa ääntä on hylätty virheellisin perustein. Valituksen liitteenä on toimitettu valokuvat näistä kahdesta äänestyslipusta.

Valituksen liitteessä numero 3 olevan kuvan äänestyslipun ympyrään on merkitty kaksinumeroinen luku. Luvun ensimmäinen numero on selvä merkintä numerosta viisi. Luvun toinen numero sen sijaan voi olla tulkittavissa joko numeroksi yksi, jossa on pieni yläväkänen hieman alaviistoon vasemmalle, tai ilman poikkiviivaa olevaksi numeroksi seitsemän, jolloin äänestysmerkintä on joko 51 tai 57. Hallinto-oikeus katsoo, että äänestyslippu on tullut epäselvän merkinnän vuoksi hylätty.

Valituksen liitteessä numero 8 olevan kuvan äänestyslipun ympyrään on merkitty numero 51 ja sen alapuolelle on kirjoitettu kyseisellä numerolla ehdokkaana olleen Sanna Laineen nimi. Hallinto-oikeus katsoo, että tehty merkintä ainoastaan selventää, ketä ehdokasta äänestäjä on tarkoittanut äänestää. Kun äänestyslipusta käy selvästi ilmi, ketä ehdokasta äänestäjä on tarkoittanut äänestää, äänestyslippua ei ole pidettävä mitättömänä. Kyseinen äänestyslippu olisi siten tullut ottaa huomioon numerolla 51 olleen ehdokkaan hyväksi.

Edellä todetun perusteella ehdokas numerolla 51 (SDP) on jäänyt virheellisesti vaille yhtä ääntä. Kun mainittu yksi ääni lisätään asianomaisen ehdokkaan ja puolueen kokonaisäänimäärään, asianomaisen ehdokkaan tarkastuslaskennassa vahvistettu henkilökohtainen äänimäärä nousee 330 äänestä 331 ääneen ja asianomaisen puolueen saama äänimäärä nousee 1712 äänestä 1713 ääneen. Yhden äänen lisäys numerolla 51 olleen ehdokkaan henkilökohtaisessa äänimäärässä tarkoittaa sitä, että valtuutetuiksi valituksi tulleiden, numeroilla 45 (SDP) ja 51 olevien ehdokkaiden henkilökohtaiset äänimäärät menevät tasan.

Vaalilain 89 §:n 1 momentin mukaan vaaliliittoon kuulumattomaan puolueeseen ja kuhunkin yhteislistaan kuuluvien ehdokkaiden keskinäinen järjestys puolueessa tai yhteislistassa määräytyy heidän saamiensa henkilökohtaisten äänimäärien mukaan. Tässä järjestyksessä ehdokkaille annetaan *vertausluvut* siten, että kunkin puolueen tai yhteislistan ensimmäinen ehdokas saa vertausluvukseen puolueen tai yhteislistan hyväksi annettujen äänten koko lukumäärän, toinen puolet siitä, kolmas kolmanneksen, neljäs neljänneksen ja niin edelleen.

Vaalilain 90 §:n mukaan, jos äänimäärät tai vertausluvut ovat yhtä suuret, niiden keskinäinen järjestys ratkaistaan arpomalla.

Hallinto-oikeus toteaa, että vaalilain 90 §:ssä tarkoitetun arvonnän suorittaa se vaaliviranomainen, joka vahvistaa vaalien tuloksen. Valituksen johdosta ehdokkaalle numero 51 hyväksi luettu yksi ääni johtaa saman puolueen kahden ehdokkaan henkilökohtaisten äänimäärien tasatilanteeseen. Puolueen kokonaisäänimäärän kasvusta johtuu myös, että varavaltuutetuksi valituksi tulleen ehdokkaan numero 53 (SDP) uudeksi vertausluvuksi saadaan 155,727, jolloin hän nousee niin ikään varavaltuutetuksi tulleen ehdokkaan numero 38 (KESK) edelle. Koska virheellinen menettely äänten laskennassa on edellä todetuin tavoin vaikuttanut vaalien tulokseen, asia on palautettava keskusvaalilautakunnalle vaalituloksen oikaisemista varten.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Vaalilaki 101 § ja 103 § 2 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan (KHO 2022:26).

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Kuntavaalit).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Anna-Kaisa Marski, Riitta Arjas ja Saija Mustola.

Esittelevä jäsen

Saija Mustola

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	valittaja, sähköpostitse Oikeudenkäyntimaksu maksutta
Jäljennös maksutta	Kempeleen keskusvaalilautakunta, jonka tulee ryhtyä vaalilain 104 §:n 2 momentissa säädettyihin toimenpiteisiin, sähköpostitse Kempeleen kunnanhallitus, sähköpostitse Puolueiden ja yhteislistojen vaaliasiamiehet, sähköpostitse Vihreä liitto r.p. Harri Juopperi Perussuomalaiset r.p. Johanna Ohukainen Vasemmistoliitto r.p. Raili Kiviniitty Suomen Keskusta r.p. Saini Kela Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue - Finlands Socialdemokratiska Parti r.p. Sanna Laine Suomen Kristillisdemokraatit (KD) - Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p. Olli-Pekka Wallin Vapauden liitto r.p. Heini Koukkari Kansallinen Kokoomus r.p. Saija Kivelä

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>